

GRM NOVO MESTO – CENTER BIOTEHNIKE IN TURIZMA

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

ZBORNIK POVZETKOV DIPLOMSKIH NALOG

DIPLOMANTOV VIŠJE STROKOVNE ŠOLE, KI SO DIPLOMIRALI od 31. 5. 2023 do 17. 12. 2024

Zbornik je izdan ob svečani podelitvi diplom

Sevno, 17. december 2024

KAZALO VSEBINE

BESEDA DIREKTORICE	1
ZAHVALA RAVNATELJICE	4
POVZETKI DIPLOMSKIH NALOG	11
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA – ODGOVORI ZA JUTRI	74

GRM NOVO MESTO – CENTER BIOTEHNIKE IN TURIZMA
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Sevno 13

8000 Novo mesto

Telefon: +386 (0)7 393-47-34

Telefaks: +386 (0)7 393-47-10

e-pošta: referat-grm@guest.arnes.si;

spletna stran: <http://www.vs.grm-nm.si/>

BESEDA DIREKTORICE

Poslanstvo Grma Novo mesto – centra biotehnike in turizma je nuditi kakovostno izobraževanje, osredotočeno na znanje, praktične veščine in osebni razvoj. Združujemo tradicijo in sodobne pristope na področju biotehnike, gostinstva in turizma, da bi mlade spodbudili k soustvarjanju trajnostnih in inovativnih rešitev za prihodnost.

Naš cilj je razvijati potencialne dijakov in študentov v okolju, kjer sta za uspeh ključna spoštovanje in sodelovanje.

Zgodovina Grma Novo mesto – centra biotehnike in turizma

Kranjska dežela je dobila prvi hram učenja kmetijstva v slovenskem jeziku na Slapu pri Vipavi že leta 1873. Na Slapu pri Vipavi je v tistem času vpis onemogočal širitve šole, povečanja števila slušateljev, saj je obstajala podobna šola sorazmerno blizu v Gorici. Zato je Kranjski deželni zbor želel prenesti šolo nekam bolj v osrednjo Kranjsko. Odločil se je za grmski grad pri Novem mestu. Takrat je kranjski deželni zbor kupil grad Grm s hlevi in ostalimi objekti, vinogradom na Trški Gori z zidanico, gozd na Ruperč Vrhu in 200 hektarjev zemljišč okrog grmskega gradu. Na Grm pri Novem mestu je tako pozno jeseni 1886 preselil na 13 vozovih, težkih »parizarjih«, ves inventar (mize, stole, omare...), knjižnico, učitelje in prvega ravnatelja Riharda Dolenca iz Podnanosa.

Tako so se na gradu Grm začela izobraževanja in tečaji za mlade gospodarje kmetij, še posebej s poudarkom na sadjarstvu, vinogradništvu in tudi živinoreji. Takratna šolska infrastruktura na šoli je omogočala pridobitev teoretičnih znanj in dobro praktično usposabljanje.

Šola je imela vzpone in padce v obdobju prve in druge svetovne vojne, kasneje pa so na šoli izobraževali mlade zadruženike, ki so jih s pridom zaposlovali v zadrugah in kmetijskih kombinatih.

Uporabna znanja za trajnostne rešitve

Naša vizija sedaj je razviti inovativno, varno in spodbudno učno okolje. Grm Novo mesto stremi k odličnosti, kjer atraktivni programi in sodobni pristopi združujejo trajnost, prilagodljivost in tradicijo. Naš cilj je izobraziti generacije posameznikov, ki bodo pripravljeni na izzive prihodnosti, ob tem pa bodo pripomogli k skupnemu razvoju in blaginji lokalne ter širše skupnosti.

Nove tehnologije zahtevajo znanja, kjer je kakovost možna le z lokalnim pristopom, torej čim bližje potrošniku, z logistiko, ki sledljivosti ne izgubi. Nov pristop pa zahteva znanja, ki jih oblikujemo tako za pridelovalca, proizvajalca, logista, tržnika kakor tudi potrošnika. Vse to so izzivi za bodoče vizije in ustvarjanje prihodnosti tudi na Grmu Novo mesto – centru biotehnike in turizma.

Zadnje desetletje nam je omogočilo združitev vseh panog oz. področij od njive do mize. V Grmu Novo mesto – centru biotehnike in turizma smo v treh šolah povezali (Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija, Srednja šola za gostinstvo in turizem, Višja strokovna šola) vsa področja izobraževanja od kmetijskega, živilskih znanj, naravovarstva, gostinstva in turizma. Poleg kmetijstva so namreč živilski in gostinski programi oblikovali celoto za odgovore na problematiko hrane za sodobni čas. Tako imamo povezana znanja z novo infrastrukturo IKT - robotiko, ki jih lahko kot celovitost damo »ustvarjalcem« hrane in potrošnikom.

Hvala vsem vam, diplomantom, ki ob svojem delu in vrednotah prispevate k uresničevanju poslanstva našega zavoda.

Ob vašem pomembnem študijskem mejniku vam čestitam in želim na nadaljnji življenjski poti širjenje znanj ter uspešno osebno in poklicno pot.

Mag. Mojca Špec Potočar, direktorica

ZAHVALA RAVNATELJICE

*»Tam, kjer se križajo potrebe sveta in tvoji
talenti, tam je mesto tvojega poklica.«*

Aristotel

Spoštovani diplomanti!

Vi imate talente in vas svet potrebuje. Slovenija je prelepa in raznolika ter ponuja obilo priložnosti za vaš razvoj s poštenim delom na področjih kmetijstva, naravovarstva, turizma in gostinstva. Preponosni smo lahko na vas, da vam na tem mestu danes izrekamo zahvalo.

Želimo vam, da bi bili zadovoljni tako z vašo kariero kot tudi zadovoljni v poklicu, ki ga ali še boste z veseljem opravljali in kjer se bodo zares stikali vaši talenti in potrebe sveta. Tako boste vi in vaši bližnji v življenju srečnejši in s tem bo imelo tudi življenje večji smisel.

Upamo, da danes zbrani diplomanti lahko že vidite v zgornji Aristotelovi misli tudi sebe. Če pa se še ne vidite, pa si želimo, da ste vsaj na poti k temu. In da bodo tudi vaši bližnji in vsi ostali zbrani ob današnjem praznovanju srečni, ko se bodo našli v tej misli.

Zavedamo se, da je za vami prehojena različno dolga študijska pot, da ste danes ponosni prejemniki diplomske listine. Vsem danes zbranim (in morebitnim zadržanim) je v skupno veselje in radost današnja svečana podelitev. Veselje je še toliko močnejše, ker obeležujemo že več kot 23-letno delovanje Višje strokovne šole in kar 138-letno delovanje Grma Novo mesto – centra biotehnike in turizma, bolj

poznano pod prvotnim imenom Kmetijska šola Grm. Zavedamo se, da brez študentov in seveda vas diplomantov same šole ne bi bilo.

Če se ozremo vsaj leto nazaj, verjamemo, da ste se kot študenti z veseljem srečevali v predavalnicah, v laboratorijih, na terenu ter na hodnikih in si izmenjevali izkušnje glede študija in izrabe prostega časa. Nekateri ste si v klopi našli celo življenjskega sopotnika in si zgradili družino. Glede na vaše prioritete ste različno hitro opravljali predvidene višješolske obveznosti in na koncu ste po zapletenem labirintu prišli vsi na isti cilj, ki ste si ga zadali ob prijavi in vpisu.

Ste generacija diplomantov, ki se je v času študija soočila deloma z omejitvami druženja zaradi preprečevanja širjenja nalezljivega virusa ter se ponovno veselila neposrednega podajanja znanja v živo. Skupaj smo potrdili preprosta spoznanja, da človek ni le robot in da potrebujemo za karierni in osebni razvoj en drugega. Neposredni osebni odnosi so se izkazali za najbolj pristne. Skupaj z nami ste lahko v času vašega šolanja spoznali, da smo se sodelavci Višje strokovne šole zavzemali za medsebojne odkrite odnose, da bi bilo sobivanje čim bolj prijetno ter izobraževanje ter drugo delo čim bolj učinkovito in da smo se vsi počutili spoštovane, slišane, sprejete in opažene. Na praktičnem izobraževanju smo vas usmerjali h graditvi odgovornega odnosa do – s trdim delom pridobljene – infrastrukture in opreme, ki jo posedujemo v Medpodjetniškem izobraževalnem centru Grm Novo mesto in enako - pri ostalih delodajalcih.

Vzpodbujali smo vas v aktivno vpetost delovanja Višje strokovne šole, vas motivirali k vključitvi v organe šole – v Študentski svet, Svet

Zavoda, Strateški svet ter v Komisijo za spremljanje in zagotavljanje kakovosti, da ste bili enakovredni gradniki Višje strokovne šole. Vključevali ste se v Erasmus+ in druge mobilnosti v tujino, v MUNERO 3, nadalje v aplikativne projektne aktivnosti, pri tem smo vas motivirali in na različnih dogodkih povezovali s projektnimi in drugimi partnerji šole, kot so zbornice, zveze, ministrstva, različna strokovna združenja, društva, gospodarske družbe (kmetije, kmetijske zadruge, gostinsko – turistični obrati, obrti ...), raziskovalne institucije, upravljani zavarovani prostori (krajinski in regijski parki ...) in drugje. Vse z namenom povečanja vaše usposobljenosti. V kolikor smo imeli vpisanega študenta s statusom športnika ali študenta s posebnimi potrebami, smo mu prilagodili pedagoški proces po veljavnih prilagoditvah ter priskrbeli tutorja predavatelja in tutorja študenta. Morda nevede ali pa hote ste se držali verza slovenskega pesnika Valentina Vodnika (pesem Dramilo, iz leta 1795) *»Išče te sreča, um ti je dan, našel jo boš, ak' nisi zaspan.«* ter s trdom in vztrajnostjo prišli do vašega želenega cilja.

Tudi po prejemu diplomskih listin vas ponovno spomnimo, da ostanete del naše velike družine Grmčanov in vas vabimo na aktivno vključitev v Alumni klub diplomantov Višje strokovne šole ter v spremljanje aktivnosti, ki potekajo v okviru našega Kariernega centra, saj le-ta omogoča še boljšo zaposljivost in zadovoljstvo vseh vpletenih. Zaposlili vas bomo tudi za morebitno nadaljnje sodelovanje, npr. kot mentorje na praktičnem izobraževanju ter s tem še utrdili vpetost Višje strokovne šole v okolje. V želji k našemu neprestanemu izboljševanju v odličnosti študija bomo ob vašem soglasju občasno z anketiranjem spremljali vaše kompetence in

zaposljivost. Naše vodilo na poti do odličnosti in vodilo zavoda Grm Novo mesto je namreč »*Pot s srcem*«. Uresničujemo ga skozi pedagoško izobraževalni proces in tudi v povezavi z okoljem, v katerem delujemo. Nudimo vam »*Odgovore za jutri!*«

Slovenci imamo bogato zgodovino. Če ne bi bilo pred nami toliko pomembnih moških in žena, danes ne bi bili tu, na tem prelepem koščku sveta. Prav je, da se tukaj spomnimo naše zgodovine in znanih prednikov, ki so pripomogli k našemu obstoju in razvoju, saj je občutiti povezavo vsebino *Slave vojvodine Kranjske* iz leta 1689 z vsemi tremi izobraževalnimi programi, po katerih ste se izobraževali tudi vi – naši diplomanti. Domoljub baron Janez Vajkard Valvasor je z najbolj obsežnim delom o naših krajih pustil bralcem neizmeren pečat o takratnem življenju in o slovenskih deželah v 17. stoletju. Z mojstrovino, ki tudi v svetovnem merilu sodi med znanstveno delo tistega obdobja, je uresničil svoje življenjske načrte, kar je neprecenljiva zasluga, toda pomenljivo - zaradi visokih stroškov izdaje je moral prodati skoraj vse premoženje. Podobno se naj bi zgodilo tudi Primožu Trubarju, ki je za izdajo prvih dveh knjig v slovenskem jeziku – *Abecednik* in *Katekizem* – davnega leta 1550 po neki zgodbi celo prodal domači mlin. Oba domoljuba sta zagotovo razumela in živela Aristotelovo misel, kje imata mesto svojega poklica.

Valvasor je imel izredno raziskovalno žilico. Temeljito je opisoval vasi, kraje in mesta, naravne in kulturne znamenitosti, predstavil je zgodovinska dejstva in dogodke, ki so zaznamovali preteklost naroda in s tem krepil zavest o povezanosti slovenskega naroda. V nekatere kraje šel tudi več kot tridesetkrat, ob obiskih pa je vztrajno izpraševal, si

zapisoval, meril in risal. *»Moč spraševanja je temelj vsakršnega človeškega napredka«*, je nekoč izjavila Indira Gandhi, nekdanja indijska predsednica. In vprašanja so bistvenega pomena za napredek. Vse premalo se zavedamo Valvasorjevega prispevka, kar danes v Sloveniji smo in kar v tem prostoru pomenimo, njegovo življenjsko delo je močno vtkano v našo kulturo in življenje. Kar preverite, koliko je po njemu poimenovanih ulic in ustanov. Zelo dobro je bil prepoznan tudi v tujini. Seveda podobno velja tudi za druge slavne Slovence, ki so gradili zgodovino našega jezika, kulture in države zadnjih 500 let.

Janez Vajkard Valvasor je pisal slavo naši zemlji in našemu ljudstvu, kot bi vedel in čutil, da bomo tudi v 21. stoletju nadaljevali z delom domovini v čast. Tako kot ste vi – diplomanti– marljivo žrtvovali vaš čas in ga vložili v študij in delo, še toliko bolj je moral biti marljiv v res težkih časih baron Janez Vajkard Valvasor, ko je pred dobrimi 330 leti pripravljal Slavo vojvodino Kranjske.

V posvetilu najbolj obsežnega dela je Valvasor dejal: *»Ako je pošten rodoljub dolžan časti svoje domovine v vseh potrebnih primerih kri in življenje predati, ji je dolžan v prav nič manjši meri služiti s peresom, da v svetu pri vsaki priložnosti zaslovi. Ta čast, pravim, zavezuje ne le orožje, ki ga nosimo ob strani, ampak tudi tisto, ki ga nosimo za ušesom, namreč pero, če smo oboje vajeni sukati. Zakaj prav ista narava, ki nam je vsadila ljubezen do domovine, nam je naklonila tudi najrazličnejše možnosti za pospeševanje njene slave ter nam naložila dolžnost, da ji z vsemi močmi služimo. Zategadelj moramo domovino ljubiti in spoštovati takó kakor starše.«*

Tudi vam diplomantom polagamo v srce, da ste ponosni na svoje korenine in da boste še naprej svojo domovino spoštovali. Imamo res velik privilegij, da živimo v eni najmanjših držav, v raju na Zemlji in tudi v 21. stoletju izstopamo po bogati biotski pestrosti živih bitij, ki jo s svojimi dejanji še naprej ohranjajmo kot čuvaji zakladov pred domačim pragom. Zavedajmo se pomena ohranjanja avtohtonih sort kmetijskih rastlin in pasem rejnih živali, da bomo lahko uživali hrano, pridelano s skoraj že pozabljenimi sortami in pasmami. Zavedamo pa se tudi izzivov v obliki izrazitih podnebnih sprememb, ki so tukaj in da našega Triglavskega ledenika praktično ni več, kljub temu, da so leta 1888 izmerili ledenik v velikosti 46 ha.

Diplomanti: širite in poglobljajte pridobljena znanja ter spretnosti, pridobljene v času formalnega izobraževanja na šoli. Pri tem naj vam bodo v pomoč vrednote naše Višje strokovne šole: *znanje, učenje, ustvarjalnost, poštenost, odgovornost, zaupanje, vztrajnost, doslednost, varnost, pozitivnost, komunikativnost, inovativnost, kompetenčnost, etičnost, ažurnost, spoštovanje sočloveka, spoštovanje narave, spoštovanje kmetijske zemlje, spoštovanje hrane, spoštovanje dela, spoštovanje dela naših prednikov (dediščine), spoštovanje tradicije šole, upoštevanje temeljnih določil vljudnostnega obnašanja, kot je primer pozdravljanja, uporaba besed »hvala«, »prosim«, »oprosti«.*

Spoštovani diplomanti!

V imenu vseh sodelavcev Višje strokovne šole se vam zahvaljujemo, ker ste zaupali v nas in našo šolo. Deljenje novih znanj, idej in ciljev je bilo obojestransko. Želimo vam uspešno nadaljnjo poklicno in osebno pot. Ponosno praznujte naš skupni uspeh!

Posebno pohvalo si zaslužite diplomanti izrednega študija, ki ste ob redni službi pravočasno opravljali vse obveznosti študija, vzporedno pa usklajevali službo in družinske obveznosti. Res ste izjemni!

Spoštovani sodelavci!

V svojem imenu se zahvaljujem vsem mentorjem in somentorjem diplomskih nalog, ostalim predavateljem ter tudi celotnemu podpornemu osebju Grma Novo mesto, ki ste z mnogimi nevidnimi dejanji pripomogli, da so diplomanti danes ponosni na tem mestu. Iskrena hvala za vaš trud, strokovno znanje in vaše srce!

Opravljate vsakoletno skrbno setev in nego, za kar se vam še posebej priporočam vnaprej, saj je eden od prvih korakov na poti do diplome same študente najprej pridobiti, da so željni novih znanj ter šele nato oskrbovati posevek.

Iskreno se vam zahvaljujem tudi za vso delo, ki ga opravljate z namenom razvoja Višje strokovne šole.

dr. Mateja Colarič Bajc, ravnateljica Višje strokovne šole

POVZETKI DIPLOMSKIH NALOG

**DIPLOMANTOV VIŠJE STROKOVNE ŠOLE, KI SO DIPLOMIRALI
od 31. 5. 2023 do 17. 12. 2024**

1. PRAZNIK ROŽLE

SLOW FOOD NA DOMU V OBLIKI CATERINGA KOT POSLOVNA PRILOŽNOST

Mentor: dr. Sebastjan Repnik

V diplomski nalogi predstavljam poslovno idejo, ki se je razvila v obdobju epidemije covida-19. To je catering podjetje, s katerim razvijam novo tržno nišo pogostitve na domu in lahko tudi v času zaostrenih epidemioloških razmer in omejitev izbrani družbi nudim kulinarčno doživetje v obliki slow food pogostitve. V nalogi na kratko orišem zgodovino cateringa in slow fooda ter tako samo izvedbo cateringa kot del organizacije prireditve. Vsebinsko navajam, kako pravilno načrtovati in izvajati tovrstne gostinske storitve, katera so ključna orodja pri organizaciji izvedbe pogostitve, kakšen je proces priprave in izvedbe ter kakšne so možnosti razvoja cateringa na domu. Glavni del diplomske naloge temelji na vsebinskem prikazu, ki se nanaša na samo organizacijo in pripravo izvedbe cateringa v podjetju. Vse se prične z ustanovitvijo in nadaljnjim razvojem podjetja, ki ima lastno organizacijo in svoj model izvajanja pogostitve na domu gosta oziroma gostov. S pomočjo analize SWOT sem preveril dejavnike tveganja svojega

podjetja. Vizijo in razvoj podjetja vidim predvsem v sodelovanju z ekološkimi lokalnimi pridelovalci hrane in ostalimi slovenskimi kuharskimi chefi.

SLOW FOOD AT HOME IN THE FORM OF CATERING AS A BUSINESS OPPORTUNITY

In my thesis, I present a business idea developed during the Covid 19 epidemic: a catering company that develops a new niche in the home catering market and is able to provide a culinary experience in the form of a slow-food catering to a select clientele, even in times of severe epidemiological conditions and constraints. In this thesis, I briefly outline the history of catering and Slow Food, as well as catering itself as part of the organisation of an event. I give an overview of how to properly plan and execute this type of catering service, what are the most important tools in organising a catering event, what is the process of preparation and execution, and what are the possibilities of developing home catering. The main part of the thesis is based on the presentation of the organisation and preparation of catering in the company itself. Everything starts with the establishment and further development of the company, which has its own organisation and model for catering guests at their home. With SWOT analysis, I have examined the risk factors of my company. The vision and the development of the company are mainly in cooperation with local organic food producers and other Slovenian chefs.

2. PETKOVIĆ ĐORĐE

DELOVNO MESTO, KI SEM SI GA SAM USTVARIL - RESTAVRACIJA DRUŽINSKA SKRIVNOST

Mentor: dr. Sebastjan Repnik

V diplomski nalogi je predstavljen načrt za uvedbo samostojnega delovnega mesta, to je odprtje lastnega gostinskega obrata. Pri tem moramo biti pozorni na več dejavnikov, med katerimi so zlasti videz gostinskega lokala, ciljne skupine gostov, gostinska ponuda in zakonske podlage. Na osnovi tega izdelamo poslovni načrt, s katerim lažje analiziramo cilje in predvidimo finančno uspešnost. Moj gostinski lokal bo sodobno opremljen in namenjen različnim ciljnim skupinam gostov. Namen naloge je bil izdelati poslovni načrt za gostinski lokal ter predvideti poslovni uspeh, in sicer z upoštevanjem dejavnikov, ki vplivajo na delovanje obrata. Z anketnim vprašalnikom sem pridobil podatke o tem, kaj je gostom pomembno ob obisku nekega lokala, natančneje na kaj so pozorni in čemu ne posvečajo veliko pozornosti.

THE JOB I CREATED MYSELF - RESTAURANT "FAMILY SECRET"

In this thesis, the plan of making my own workplace by opening restaurant – Family secrets, there are various factors that should be considered when starting a new restaurant – the exterior of the place, prospective groups of guests, menu, legal aspects and there should also be a business plan which would make it easier to analyse our goals and estimated financial outcome. The interior of the restaurant would be modern, it will attract different groups of guests. The restaurant would be in Paraćin, the goal of my thesis was to make a business plan for the restaurant and by doing it, to calculate estimated business success. I also learned to pay attention on some information about what guests consider important when looking for a restaurant and what is less important.

3. JOVANOVIĆ MILOŠ

TURISTIČNA AGENCIJA PLANET KOT POSLOVNA PRILOŽNOST

Mentor: dr. Sebastjan Repnik

Tema moje diplomske naloge je turistična agencija Planet kot poslovna priložnost. Predstavljeni so nastanek turističnih agencij, kaj je potrebno za njihovo odprtje, način poslovanja moje bodoče turistične agencije, njena ponudba, razvoj, oglaševanje, način reševanja problemov (npr. pritožbe strank), ki se pojavljajo pri poslovanju turističnih agencij oz. izvedbi potovanj, turistično povpraševanje ciljnih skupin strank, načini za zadovoljitev njihovih želja, delo in napredek na vseh področjih. V diplomski nalogi sem prikazal potencialno rentabilno poslovanje moje bodoče turistične agencije, ustrezno organizacijo zaposlenih in njihovo uvajanje v delo. V prihodnje si želim širitev poslovanja turistične agencije, povečanje prodaje turističnih produktov, stabilnost in vzdrževanje sistema znotraj turistične agencije. Seznanil sem se z zakoni, ki jih potrebujem za odprtje in vodenje svoje turistične agencije. Z intervjuji in anketami sem zbiral informacije o tem, kaj si želijo moje bodoče stranke, kako jih pridobiti in obdržati, kaj jim je všeč, kaj jih

motivira in zanima ter kako jih zadovoljiti, da se bodo vračale in se odločile doživeti nove izkušnje in uresničiti svoje želje.

TOURIST AGENCY PLANET AS A BUSINESS OPPORTUNITY

The topic of my thesis is the travel agency Planet as a business opportunity. The creation of travel agencies is presented together with the requirements for their opening, the way my future travel agency operates, its offer, development, advertising, the way of solving problems (e.g. customer complaints) that arise in the business of travel agencies, the executions of trips, tourism demand of target customer groups, their satisfaction, work and progress in all areas. In this project, I presented the potentially profitable business of my future travel agency, the appropriate organization of employees and their introduction to work. In the future, I want to expand the business of the travel agency, increase the sale of tourist products, and maintain the stability and maintenance of the system within the travel agency. I got acquainted with the laws I need to open and run my travel agency. Through interviews and surveys, I collected information about what my future customers want, how to attract and keep them, what they like, what motivates and interests them, and how to satisfy them so that they come back and decide to have new experiences and realize their wishes.

4. DUŠIČ TOMI

PREGLED DELOVANJA SONČNE ELEKTRARNE NA KMETIJI DUŠIČ-JAGRIČ IN PRIMERJAVA Z DRUGIMI SONČNIMI ELEKTRARNAMI

Mentor: dr. Jože Podgoršek

Sončne elektrarne poganja energija sonca, ki je eden od obnovljivih virov prihodnosti. Njihova gradnja ima mnoge koristi tako za posameznika kot družbo in okolje. Z njimi lahko dosežemo večjo energetske neodvisnost, lahko so vir dodatnega zaslužka, obenem pa z njimi prispevamo k ohranjanju okolja. V ključni fazi diplomske naloge je predstavljen pregled delovanja več različnih sončnih elektrarn podobnih inštaliranih moči na različnih lokacijah. V desetletnem primerjalnem obdobju se v nalogi osredotočam predvsem na njihovo delovanje, dejanski izkoristek, okvare, primernost postavitve na izbrani lokaciji, možnosti tehničnih izboljšav delovanja in zadovoljstvo njihovih vlagateljev oz. lastnikov. Opisani so tudi različni obnovljivi viri energije, njihov potencial pri zmanjšanju porabe fosilnih goriv, zeleni prehod ter nacionalni energetski in podnebni načrt.

OVERVIEW OF THE OPERATION OF THE SOLAR POWER PLANT ON THE DUŠIČ-JAGRIČ FARM AND COMPARISON WITH OTHER SOLAR POWER PLANTS

Solar power stations and solar energy represent one of the renewable energy sources of the future. The construction of solar power stations brings benefits to individuals as well as to society and the environment. They can benefit to the achievement of a higher level of energy independence, they can be a source of additional income and at the same time they contribute to the preservation of the environment. The crucial segment of this diploma thesis presents a review of the operation of several different solar power plants with similar installed power capacity which are installed at different locations. Considering a reference period of ten years, we focus predominantly on their operation, their actual yield, faults, appropriateness of the selection of their actual location, possibilities of technical improvements in operation and on the satisfaction of the investors and/or owners of the solar power plants. Additionally, we describe various renewable energy sources and their potential to reduce fossil fuel consumption, the green transition and the national energy and climate plans.

5. ZORKO MATEJ

SPREMLJANJE KAKOVOSTI REKE KRKE OD IZVIRA DO IZLIVA V REKO SAVO

Mentorica: Irena Kurajić

V okviru diplomske naloge smo od 21. 3. do 22. 5. 2021 izvajali fizikalne in kemijske analize reke Krke na 12 odvzemnih mestih: na izviru Krke, pred in za pritoki Poltarica, Višnjica, Sušica, Težka voda in Obrh ter na izlivu reke Krke v Savo pri Brežicah. Z raziskavo smo nameravali ugotoviti, kako izbrani pritoki vplivajo na kakovost vode v reki Krki. Omenjeni pritoki niso povzročili velikih sprememb kakovosti vode v reki. Barva, motnost in vonj se zaradi pritokov večinoma niso spremenili. Pritok Sušica je edini segrel reko za 1 °C in povečal električno prevodnost rečne vode s 417 na 478 mikrosiemensov/cm. Skupna trdota vode se je zaradi pritokov spremenila za 1–3 trdotne stopinje. V rečni vodi nismo zaznali amonijevih ionov. Vsebovala je zelo malo (0,01–0,03 mg) nitritnih ionov/L. Največ nitratnih (4,38 mg/L) in fosfatnih ionov (1 mg/L) smo izmerili na izviru reke Krke. Pritoki torej niso bistveno vplivali na koncentracijo amonijevih, nitritnih in nitratnih ionov, prav tako

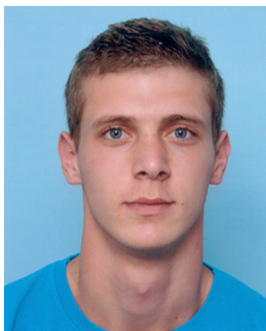
niso pomembno spremenili pH-ja reke. Ta je rahlo narasel od začetnih 6,9 na izviru do končnih 7,0 na izlivu v Savo. Najmanj raztopljenega kisika (7,89 mg/L) je imel izvir reke Krke, največ pa Krka, preden se je združila z Obrhom (10,38 mg/L). Opazili smo, da Poltarica, Višnjica in Sušica bogatijo vodo v Krki s kisikom. Obenem smo v reki zaznali precej fitobentosa in makrofitov. Očitno je, da se v Krko ponekod stekajo vode, bogate z rastlinskimi hranili, ki jih vodni fotoavtotrofi sprti porabljajo za razmnoževanje in razvoj. Za namen uravnavanja kakovosti rečne vode bi bilo zato smiselno opravljati podobne analize vse leto, ne le spomladi in vanje vključiti še sistematično spremljanje pojava fitobentosa in makrofitov.

MONITORING THE QUALITY OF THE KRKA RIVER FROM THE SOURCE TO THE OUTLET INTO THE SAVA RIVER

As part of this thesis, physical and chemical analyses of the Krka River were conducted between 21 March and 23 May 2021 at 12 sampling points: at the source of the Krka, before and after the Poltarica, Višnjica, Sušica, Težka voda and Obrh tributaries, and at the confluence of the Krka and the Sava near Brežice. The aim of the research was to find out how the selected tributaries affect the water quality in the Krka River. The mentioned tributaries did not cause major changes in the water quality in the river. Colour, turbidity and odour remained largely unchanged by the inflows of these tributaries. The Sušica tributary was the only one that warmed the river by 1 °C and increased the electrical conductivity of river water from 417 to 478 mS/cm. The total water hardness changed by 1 to 3 degrees of hardness (DH) due to the inflows. We did not detect any ammonium ions in the river water. It contained

very little (0.01 to 0.03 mg) nitrite ions/L. The highest nitrate ion concentration (4.38 mg/L) and the highest phosphate ion concentration (1 mg/L) were measured at the very source of the Krka River. This indicates that the inflows did not significantly affect the concentration of ammonium, nitrite and nitrate ions, nor did they significantly change the pH of the river. It rose slightly from the initial 6.9 at its source to the final 7.0 where it flows into the Sava. The source of the Krka River had the lowest dissolved oxygen concentration (7.89 mg/L), while the highest concentration (10.38 mg/L) was measured where the Obrh stream flows into the Krka. We noticed that the Poltarica, Višnjica and Sušica tributaries oxygenate the water in the Krka River. We also detected a significant presence of phytobenthos and macrophytes in the river. It is evident that waters rich in plant nutrients do flow into the Krka in some areas, but these nutrients are promptly consumed by aquatic photoautotrophs for their reproduction and development. In order to better manage river water quality, it would, therefore, be sensible to conduct similar analyses throughout the year, not just in spring, and to include systematic monitoring of phytobenthos and macrophytes.

6. POŽAR JANEZ

PREUREDITEV DOMAČEGA HLEVA IZ VEZANE REJE V PROSTO REJO

Mentorica: Urška Trobec

Na kmetiji Požar se s kmetijstvom ukvarjamo že skoraj dve stoletji. V teh dvesto letih se je veliko spremenilo – povečal se je hlev, spremenila se je tehnologija, povečale so se ambicije gospodarjev. Pred 25 leti je bil zgrajen nov hlev, ki pa je sedaj že postal premajhen za naše želje po razvoju. Trenutna ureditev je neprijazna za življenje živali in ljudi, ki skrbijo zanje. V nalogi sem proučil možnost preureditve in razširitve obstoječega hleva. Hlev se bo preuredil za prosto rejo na globoki nastilj. S preureditvijo se bo povečalo število krav, izboljšalo njihovo počutje, plodnost in zdravje, ob vsem tem pa bo lažje in učinkovitejše naše delo.

RECONSTRUCTION OF THE DOMESTIC STABLE FROM TIE-STALL TO LOOSE ANIMAL REARING

On the Požar homestead, we have been farming for almost two centuries. In these two centuries, a lot has changed – the stable has been expanded, the technology has changed, and the owners' ambitions have changed. Twenty-five years ago, we built a new stable, which is already too small for our wishes for development. The current condition is not comfortable for animals and their owners. In this thesis, I studied options for enlargement with possible materials to use. The final goal of this project is to change the way of breeding dairy cows, improve their well-being and increase farm income; after all, the goal is also to make our work a bit easier.

7. URŠKO KLEMEN

DELOVNO MESTO, KI SEM SI GA SAM USTVARIL - MODEL POLJEDELSKE KMETIJE NA GRMU NOVO MESTO

Mentorica: Angelca Hrovat

Somentor: Luka Novak

V diplomski nalogi smo predstavili model poljedelske kmetije, ki bi nastal na Medpodjetniškem izobraževalnem centru Grm Novo mesto. Naša poslovna ideja, ki smo jo razvili ob teoretičnih in praktičnih izhodiščih na primeru šolskega posestva, je model poljedelske kmetije, ki zagotavlja ekonomsko vzdržnost in je usmerjen v sodobne oblike kmetijstva, kot je precizno kmetijstvo, kjer se zmanjša poraba virov, kot so goriva in gnojila, ter povečata kakovost in količina pridelkov. Model zasleduje tudi smernice zelenega kmetijstva, ki narekujejo minimalno obremenitev okolja oziroma kmetovanje v skladu z naravo. Na posestvu Grma Novo mesto obdelujemo 89,3 ha njiv. V kolobar bi vključili še sojo, sončnice in krušna žita ter povečali površine, posejane z lucerno. Z mrežnim načrtom dela smo ugotovili, da bi za uresničitev poslovne ideje potrebovali 3442 ur dela, ki pa so razporejene neenakomerno.

Za optimizacijo delovnih procesov je treba povezovati še pridelavo krme na travnikih in deteljščih ter gospodarjenje z gnojem in gnojevko. V tem primeru bi skupno potrebovali 6042 ur (3,2 delovnega mesta), ki bi bile enakomerneje porazdeljene po mesecih. Z izračunom poslovnega izida smo ugotovili, da bi z načrtovano proizvodnjo pokrili vse stroške in dosegli 8186 evrov dobička. Skupnih prihodkov bi bilo 195.650 evrov. Pomembno je tudi, da bi pridobljeno znanje predali dijakom in študentom Grma Novo mesto pri praktičnem izobraževanju, pa tudi vsem zainteresiranim deležnikom in s tem pripomogli k boljšim razmeram v slovenskem kmetijstvu.

THE JOB I CREATED MYSELF - THE MODEL OF A CROP FARM AT GRM NOVO MESTO

In the diploma thesis, we presented a model of an agricultural farm that would be created at the Business Educational Center Grm Novo mesto. Our business idea, which we developed based on theoretical and practical starting points on the example of a school property, is an agricultural farm model that primarily ensures economic sustainability, and on the other hand is oriented towards modern forms of agriculture, such as precision agriculture, where resource consumption, such as fuels and fertilizers, is reduced and yield in terms of quality and quantity of crops is better. The model also follows the guidelines of green agriculture, which minimally burden the environment, or farming in harmony with nature. A total of 89.3 ha of arable land is cultivated on Grm Novo mesto estate. We planned to include soybeans, sunflowers and bread grains in the rotation, and the areas sown with lucerne would be increased. With

the network work plan, I found that to realize the business idea, we would need to do 3442 hours of unevenly distributed work, and in order to optimize the work processes, it would be necessary to connect the production of fodder on meadows and clover fields and the management of manure and compost. In this case, a total of about 6,042 hours (3.2 jobs) would need to be done, which would be more evenly distributed over the months. By calculating the profit, I found that with the planned production, I would have covered all the costs and achieved a profit of 8,186 euros. The total revenue would be 195,650 euros. Last but certainly not least, it is important to share the acquired knowledge with students of Grm Novo mesto center on practice, as well as with all interested stakeholders, thereby contributing to better conditions in Slovenian agriculture.

8. RUPNIK INES

DOPOLNILNA TURISTIČNA DEJAVNOST NA KMETIJI ZIDANIŠKI TURIZEM

Mentorica: Barbara Turk

V teoretičnem delu diplomske naloge predstavljam zgodovino kulinarike na Slovenskem. Vsebinsko sem povzela posamezne ključne dogodke, ki so vplivali na razvoj kulinarike v Sloveniji. V nadaljevanju sem skozi tradicionalne jedi predstavila štiri slovenske makroregije: sredozemsko, alpsko, panonsko in osrednjeslovensko. Vsako od njih sem razdelila na najznačilnejše predele in predstavila nekaj tradicionalnih jedi s posameznega območja. Poseben poudarek sem namenila osrednjeslovenski makroregiji, ki sem jo analizirala skozi nekaj značilnih receptov tradicionalnih jedi iz te regije. V empiričnem delu sem izvedla polstrukturiran intervju, s pomočjo katerega sem preverila zastavljene hipoteze. Ugotovila sem, da se stare jedi v osrednjeslovenski regiji pripravljajo tudi danes in da imajo nekatere danes pomembno vlogo pri ohranjanju kulinarčne dediščine.

SUPPLEMENTARY TOURISM ACTIVITY ON THE FARM - WINE COTTAGE TOURISM

In the theoretical part of the thesis, I present the history of cuisine in Slovenia. I have summarised individual events that have significantly influenced the development of cuisine in Slovenia. Further on in the thesis, I present four Slovenian macro regions through their traditional dishes (Mediterranean, Alpine, Pannonian and Central region). I divided each macro region into the most typical regions and presented some traditional dishes from each of the areas. A particular emphasis has been put on the Central macro region, which had been analysed by presenting some typical recipes of this region's traditional dishes. In the empirical part of the analysis, I conducted a semi-structured interview in order to test the hypotheses. I have found that old-school dishes in the Central region are still prepared today and that some of these dishes play an important role in preserving the culinary heritage of this day.

9. SMERKE ANJA

RAZVOJ UNIKATNEGA TURISTIČNEGA PROIZVODA: TURIZEM V ZIDANICI CVIČKOVE PRINCESE

Mentorica: dr. Lea Marija Colarič Jakše

Živimo v času sprememb in stresa, kar privede do naraščajočega števila bolezni. Veliko ljudi, ki jim uradna medicina ni mogla ali znala dovolj pomagati, zato posega po alternativnih metodah zdravljenja. V diplomski nalogi so predstavljeni razlogi, zakaj se ljudje vse bolj obračajo k alternativnemu oz. komplementarnemu načinu zdravljenja svojih težav, zakaj dajejo prednost tovrstnim metodam pred konvencionalno medicino, ki uporablja predvsem farmacevtsko-kemične pripravke, ki jih imenujemo zdravila. V diplomskem delu predstavljam pomen in vlogo alternativne medicine pri zdravljenju, s posebnim poudarkom na metodah zdravljenja, povezanih s farmacevtsko stroko kot npr. homeopatija. Namen naloge je ozavestiti posameznika o pomenu alternativnega zdravljenja ter tako prispevati k boljšemu počutju in zdravju ljudi. Prav tako je namen naloge spodbuditi podjetja k medsebojnemu povezovanju, ki jih predstavljajo različni ponudniki alternativnega zdravljenja v Sloveniji, npr. wellness centri in terme z ostalimi

ponudniki tovrstnih turističnih storitev. V raziskavi sem uporabila kvantitativno metodologijo dela z uporabo raziskovalnega instrumenta anketnega vprašalnika. Pridobljene podatke sem obdelala z računalniškim programom Microsoft Excel in Microsoft Word ter jih prikazala v tabelarični obliki. Z raziskavo sem želela ugotoviti poznavanje in uporabo alternativnih oblik zdravljenja in njegovega pomena za posameznega človeka.

DEVELOPMENT OF A UNIQUE TOURIST PRODUCT: TOURISM IN THE PRINCESS'S VINEYARD COTTAGE

We live in a time of changes and stress, leading to an increasing number of diseases. As a result, a large number of people who have been unable or been unsuccessful with help from official medicine are turning to alternative treatments. The thesis presents the reasons why people are increasingly turning towards alternative or complementary ways of treating their problems and why they prefer using these methods to conventional medicine, which uses mainly pharmaceutical-chemical preparations called medicines. In my thesis, I present the importance and role of alternative medicine in healing with a special focus on methods of healing related to the pharmaceutical profession, such as homeopathy. The aim of the thesis is to raise awareness of the importance of alternative healing and contribute to the well-being and health of people. The aim of the thesis is also to encourage companies to connect with other providers of alternative treatments in Slovenia, e.g. wellness centres and spas, and with tourist services. In the thesis, I used a quantitative methodology, using the research instrument of a survey questionnaire. Gathered data was obtained by using

Microsoft Excel and Microsoft Word and presented in a tabular form. The aim of the survey was to determine the knowledge and use of alternative treatments and their importance for the individual person.

10. SEVŠEK BUTERIN LEA

VZPOSTAVITEV DIGITALIZACIJE V TURISTIČNEM PODJETJU: PRIMER HOTELOV BELVEDERE

Mentorica: dr. Lea Marija Colarič Jakše

Včasih so rekli, da smo turizem ljudje, danes pa bi lahko rekli, da se je z globalizacijo in različnimi možnostmi, ki jih ponuja turizem, ta rek zelo razširil. Turistične vsebine ustvarjamo ljudje, pri čemer nam pomaga sodobna tehnologija, ki je v turizem prinesla spremembe in novosti. Vse bolj se v ospredje postavljajo digitalna doživetja, na drugi strani pa se ljudje vse bolj vračamo k naravi, v eko turizem, v turizem brez tehnoloških motilcev, vse pogostejše je zaslediti posebne turistične proizvode za digitalno razstrupljanje. Kaj torej prevladuje? V katero smer gremo? Sta si ti dve smeri v popolnem nasprotju ali morda ne? Tudi za eko turizem in digitalno razstrupljanje je potrebna začetna pomoč, da ju lahko usvojiš, zato je preplet obeh smeri v današnjem času nujen in potreben. Vse večjo uporabo digitalnih orodij v turizmu je prinesla tudi svetovna epidemija covid-19. Klasično oglaševanje je upadlo, saj je bilo manj dostopno, zaradi česar se je še bolj razvilo digitalno oglaševanje. Posamezna turistična podjetja se že nekaj časa pripravljajo na

digitalna doživetja in jih uspešno ponujajo gostom. Digitalizacija prinaša optimizacije v notranjih procesih turističnih podjetij. Digitalna preobrazba mora v turizmu postati orodje za dvig dodane vrednosti, kjer bi z uporabo novih tehnologij povečali produktivnost in s tem konkurenčnost na trgih. Današnji turisti iščejo nove, avtentične zgodbe, ki jih bodo še dolgo nosili v srcu, se jih spominjali in jim bodo bogatile vsakdan. Zato je izjemno pomembno, da turistične proizvode prilagodimo tako, da bodo pritegnili ciljni segment gostov, ki so mu namenjeni. Navdušen in zadovoljen gost bo najboljši ambasador storitve, saj bodo njegove pozitivne izkušnje spodbudile druge za obisk turističnega prostora. V raziskovalnem delu diplomske naloge smo predstavili, kako turisti iščejo turistične proizvode in kako dobro poznajo ponudbo ponudnika, pri katerem bivajo. Izkazalo se je, da so možnosti za izboljšave predvsem pri turističnih ponudnikih neskončne ter da morajo narediti več za ozaveščanje in obveščanje svojih gostov.

ESTABLISHING DIGITALIZATION IN A TOURISM COMPANY: THE CASE OF BELVEDERE HOTELS

They used to say "Tourism are the people", but today we could say that with globalization and the various possibilities offered by tourism, this saying has expanded greatly. Of course, everything is created by humans, and modern technology helps us in this, which has brought many innovations to tourism. Digital experiences are increasingly coming to the fore, but on the other hand, people are running back to nature, to eco-tourism, to tourism without technological distractions, and it is increasingly possible to find special tourism products for digital detoxification. So, what

dominates? Which way are we going? These two directions are diametrically opposed to each other, or maybe not. Even for eco-tourism and digital detoxification, you need quite a bit of help in the beginning to organize such a trip. So, the intertwining of both directions is needed and very necessary nowadays. The fact that tourism began to use digital tools more and more was undoubtedly also brought about by the global epidemic of covid-19. Classic advertising declined, as it was less accessible, and therefore digital advertising developed even more. Some tourism companies have been preparing for digital experiences for some time and are already successfully offering them to guests. Digitalization brings a whole series of optimizations in the internal processes of individual tourism companies. Digital transformation must become a tool for increasing added value in tourism companies, where the use of new technologies would increase productivity and thus competitiveness in the markets. Today's tourists are looking for new authentic stories that they will carry in their hearts for a long time, will remember and enrich their everyday life. Therefore, it is extremely important to adapt tourist products in such a way that they attract the target segment of guests for whom the product is intended. An enthusiastic and satisfied guest will be the best ambassador of our service, his positive experience will encourage others to visit us. In the research part of the diploma thesis, I presented the way tourists use to find certain tourist products and how they know the offer of a certain provider where they are staying. It turned out that the possibilities for improvement, especially on the part of tourism providers, are endless and that they need to do more to raise awareness and inform their guests.

11. HLEBEC MARKO

KONCEPT VZPOSTAVITVE TURIZMA KOT DOPOLNILNE DEJAVNOSTI NA KMETIJI

Mentorica: dr. Lea Marija Colarič Jakše

Domačini Bele krajine pravijo, da je ta dežela srce Slovenije, saj leži na jugu države ob reki Kolpi, kjer se že nekaj let razvija turizem. Poleg kampov in sob je na voljo tudi turizem na kmetijah. Kmet, ki že opravlja osnovno kmetijsko in gozdarsko dejavnost na kmetiji, mora na upravni enoti odpreti dopolnilno dejavnost in plačati prispevek. Za gradnjo apartmajev se je potrebno držati Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti. Zavedati se je potrebno, da bodo namestitve dobro obiskane le, ko bodo nosile zgodbo, zato bodo imeli naši apartmaji vsak svoje ime, in sicer po nosilcih delovnih opravil. To bo povezano s ponudbo, saj se bodo lahko gostje preizkusili v delovnih opravilih, si ogledali kmetijo, se sproščali na posebej urejenih točkah ipd. Tisti, ki bodo želeli nekaj več, bodo kupili integralni turistični proizvod in za manj denarja bolj uživali. Pomembno je, da

okolica kmete podpira, saj se le tako lahko razvijajo v pravi smeri ter skrbijo za urejenost in razvoj posameznega kraja.

THE CONCEPT OF ESTABLISHING TOURISM AS A SUPPLEMENTARY ACTIVITY ON A FARM

The locals of Bela krajina say that this land is the heart of Slovenia, as it lies in the south part of the country along the River Kolpa, where tourism has been developing for the past several years. In addition to campsites and apartments, agritourism has become available. A farmer who already engages in agricultural and forestry activities has to register a supplementary activity at the administrative unit and pay a fee. Apartment construction has to adhere to the Rules on minimal technical requirements and on the scope of services for hospitality operations. We have to be aware that accommodations will be well-visited only when they tell a story, so our apartments will each have their own name, based on the specific tasks the visitors will be responsible for. The accommodation will offer our guests the ability to participate in various tasks, visit the farm, relax at specially arranged points, and many more activities. Those who want to get even more out of their stay will buy an integral tourist product and enjoy it more affordably. It is crucial that the local community supports the farmers, as this is the only way they can appropriately develop and care for the development of each place.

12. VRTAČIČ JAN

DELOVNO MESTO, KI SEM SI GA SAM USTVARIL - KMETIJA VRTAČIČ

Mentorica: Andreja Gril Novak

V diplomski nalogi sem predstavil svojo že obstoječo kmetijo in cilje, ki se jih bom med poslovanjem trudil doseči. Podrobneje sem predstavil tehnologijo reje prašičev, belih piščancev brojlerjev in kokoši nesnic. Opisal sem naše objekte za rejo živali ter predstavil stroje in priključke za pridelavo krme za naše živali. Podrobno sem opisal položaj naše kmetije na današnjem trgu. Navedeni so načini trženja naših izdelkov in promocija naših izdelkov. Sledi podroben izračun našega poslovanja na podlagi vseh stroškov in dohodkov na kmetiji. Na podlagi tega je razvidno, koliko delovnih mest lahko zagotovi naša kmetija. Prikazano je, da naša kmetija posluje pozitivno, vendar je še vedno veliko prostora za izboljšave.

THE JOB I CREATED MYSELF – THE VRTAČIČ FARM

In my thesis, I presented my existing farm and the objectives that I will seek to achieve during my business. I presented the techniques of rearing pigs, broiler white chickens and hens. I described our animal breeding facilities and presented machines and attachments for the production of feed for our animals. In the thesis, I described the position of our farm on today's market. The ways in which our products are marketed and the promotion of our products is carried out are listed. Then there follows a detailed calculation of our business based on all costs and incomes on the farm. These calculations show how many jobs our farm can provide. It is clear that our farm operates positively, but there is still plenty of room for improvements.

13. PETROV JAKOB

IZDELAVA OKROGLE KELTSKE HIŠE

Mentor: Anton Goršin

Somentorica: Vida Hlebec

Kelti so eno najstarejših ljudstev v Evropi. Izhajajo iz Srednje Evrope, od 2. tisočletja do 1. stol. pr. n. št. pa so se razširili po večjem delu Evrope in manjšem delu Male Azije. Njihov obstoj so prvič dokumentirali Rimljani v 8. oz. 7. stol. pr. n. št. Na ozemlje današnje Slovenije se je v 4. in 3. stol. pr. n. št. naselilo 12 keltskih plemen, med katerimi so bila največja Noričani, Tavriski, Latobiki, Karni, Veneti, Histri, Japodi in Boji. Skupaj so okoli leta 200 pr. n. št. ustanovila Noriško kraljestvo, ki si ga je rimski imperij miroljubno priključil leta 15 n. št. Rimljani so z Noričani trgovali že prej, saj so od njih dobivali noriško jeklo in jantar, medsebojno pa so trgovali z živino. Norik je imel za Rimljane tudi velik strateški pomen, saj jim je omogočal hitro povezavo s Srednjo Evropo in Balkanom. V diplomski nalogi smo se lotili izdelave keltske okrogle hiše z naravnimi materiali, najdenimi v bližini gradnje. Zgradili smo objekt

s premerom stene 4 m, s premerom strešne kapi 6 m in z višino objekta 4 m. Pri gradnji smo za nosilne stebre objekta uporabili hrastove in kostanjeve stebričke, za nosilno ogrodje strehe jesenove okroglice, za izdelavo stenskega prepleta in delnega strešnega opleta pa olesenele vitke leskove poganjke in v manjšem deležu tudi javorjeve, vrbove in drenove poganjke. Objekt smo v 1/3 prekrili z rženo slamo, ki smo jo pridobili z žetvijo rži, in v 2/3 s travnimi bilkami močirske trave navadne rezike (*Cladium mariscus*). Za omet stene objekta smo uporabili lastnoročno pripravljeno zmes gline, slame, peska in vode. Po gradnji objekta smo njegov ogled omogočili nekaj zainteresiranim obiskovalcem, ki smo jim nato posredovali krajšo anketo z vprašanji, povezanimi z zastavljenimi hipotezami naloge. Z gradnjo objekta potrjujemo prvo hipotezo, da je tudi danes mogoče izdelati keltsko okroglo hišo z naravnimi materiali. Z rezultati ankete smo potrdili tudi drugo in tretjo hipotezo, in sicer da je mogoče takšen objekt uporabiti kot delavnico ali shrambo za orodje in da je takšen objekt lahko turistična zanimivost v domačem okolju.

CONSTRUCTION OF A ROUNDED CELTIC HOUSE

The Celts, who are one of the oldest peoples in Europe originating from Central Europe, settled across most of Europe and a small part of Asia Minor from the 2nd millennium BCE to the 1st century BCE. Their existence was first documented by the Romans in the 7th or 8th century BCE. In the 4th and 3rd centuries BCE twelve Celtic tribes settled on the territory of Slovenia, the largest of which were the Nori, the Taurisci, the Latobics, the Carni, the Veneti, the Iapydes and the Boii. Around 200 BCE these tribes founded the

Kingdom of Noricum, which was peacefully annexed by the Roman Empire in 15 AD. The Romans traded with the people of Nori even before that time, as they obtained Nori steel and amber from them, but also traded in livestock. The Noricum had great strategic importance for the Romans, as it offered them a quick connection with Central Europe and the Balkans. In our project we set out to make a round Celtic house with natural materials found near the construction site. We built a structure with a wall diameter of 4m, a roof pitch of 6m and a building height of 4m. For the construction, we used oak and chestnut posts for the supporting columns of the building, ash logs for the supporting framework of the roof, slender ligneous hazel shoots and, in a smaller proportion, also maple, willow and dogwood shoots for the production of the wall mesh and a part of the roof mesh. We covered one third of the building with rye straw, which was obtained from the harvest of rye, and two thirds with grass blades from common sedge grass (*Cladium mariscus*). We used a hand-made mixture of clay, straw, sand and water to plaster the walls of the building. After the construction of the building, we made it possible for a few interested visitors to tour it. The visitors were then sent a short survey with some questions based on the hypotheses set at the beginning of the project. The construction of the building proves the first hypothesis that we can still construct today a round Celtic house from natural materials. The results of the survey also confirmed the second and third hypotheses, namely that such a construction can be used as a workshop or tool storage, and that such a construction can be an interesting tourist facility in the local community.

14. PENKO MATEJ

DELOVNO MESTO, KI SEM SI GA USTVARIL SAM - KMETIJA PENKO

Mentorica: Andreja Gril Novak

V diplomski nalogi sem raziskoval možnost uporabe domačih živali za tržne namene. Na kmetiji se ukvarjamo z rejo krav dojilj šarole pasme. Kmetija se nahaja v Matenji vasi pri Postojni in ima status ekološke kmetije. Moja poslovna ideja je prodaja čistopasemskih telic in bikov šarole pasme ter nudenje uslug. Moji bodoči kupci dajejo velik poudarek ekološki vzreji živali, spoštujejo lokalnega kmeta ter se zavzemajo, da lahko skupaj dosežemo najboljše za naravo. V nalogi sem z raziskavo ugotovil, da lahko uporabim domače živali in stroje za nudenje uslug, kar je tržno zanimivo. Tako lahko potrdim delovno hipotezo, da je moja ideja tudi povsem uresničljiva poslovna zamisel.

THE JOB I CREATED MYSELF - THE PENKO FARM

In my thesis I investigated the possibility of using domestic animals for commercial purposes. Suckler cows of Charolais cattle breed are raised on our farm which is located in Matenja vas near Postojna and has the status of an organic farm. My business idea is to sell purebred heifers and bulls of the Charolais breed and to offer various services. My prospective buyers place great emphasis on organic animal breeding, respect the local farmer and are committed to the common goal which is that we can achieve the best for nature together. In my thesis, I found through research that I can use domestic animals and machinery to provide various services, which is commercially interesting. In this way I can confirm my working hypothesis that my idea can also be a true business idea.

15. OŽBOLT FILIP

DELOVNO MESTO, KI SEM SI GA USTVARIL SAM - VZORČNA TURISTIČNA KMETIJA KIS GORSKI KOTAR

Mentorica: Andreja Gril Novak

V diplomski nalogi smo pripravili poslovni model naše bodoče turistično-izobraževalne kmetije, ki jo načrtujemo končati leta 2024 in bo namenjena predvsem izobraževanju. Sprejemali bomo organizirane skupine ljudi, kot so študenti, šolarji ipd. Kmetija bo imela manjšo predavalnico za 50 ljudi, v celem objektu pa bomo lahko sprejeli 100 ljudi. Ponudili bomo možnost prenočitve. V ta namen smo zgradili podstrešna skupna ležišča za 16 gostov in štiri sobe za dve osebi, kar pomeni prenočitev za 24 gostov. Imeli bomo restavracijo, v kateri bomo nudili le domačo hrano, zato se bomo na kmetiji ukvarjali tudi z rejo drobnice (koze). Namen kmetije bo tudi promocija in svetovanje lokalnim kmetom, zato bomo imeli manjšo trgovino, v kateri bomo prodajali razne izdelke, ki jih proizvajajo lokalni kmetje. V naši neposredni bližini ni nobene kmetije, ki bi se ukvarjala z dejavnostjo, s kakršno se ukvarja naša. Za projekt so potrebna sredstva v višini 1.300.000,00 EUR. Projekt financirata dve ustanovi: Ministrstvo za

kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (40 %) ter Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu (60 %). Prvih pet let, dokler kmetija ne bo samooskrbna, nas bosta financirala ministrstvo in urad. Imeli bomo svoje hladilnice in zorilnice, v katerih bomo hranili hitro pokvarljivo blago ipd. Sčasoma bomo sanirali tudi ostale pomožne objekte, kot so stari hlev, strojna lopa in kozolec, ter zgradili nove, učinkovitejše. Nabavili bomo nove delovne stroje in delovno opremo, saj bomo potrebovali več opreme za spravilo krme ter sadja in zelenjave. Gostje si bodo lahko ogledali vsak prostor. Glede na zanimanje jim bomo pokazali, kako delamo na različnih področjih: pri vrtnarjenju, delu v hlevu, na njivi in v rastlinjaku. Izračunal sem letni poslovni izid, ki se je pokazal kot zelo ugoden in pozitiven. Skupni letni prihodki bodo 256.100,00 EUR, stroški pa 230.926,00 EUR. Razlika je torej pozitivna, in sicer bomo imeli 25.174,00 EUR zaslužka. Vsaka naložba oziroma vsak korak k uspehu je veliko tveganje, zato je marsikoga strah. Upam, da nam uspe, saj me pri tem ne podpira le družina, temveč tudi država.

THE JOB I CREATED MYSELF - THE MODEL TOURIST FARM KIS GORSKI KOTAR

In my diploma thesis we prepared the business model of a Tourist Educational Farm currently under construction in the town of Prezid, set to be completed by the end of 2024. The farm will focus on education, catering to organized groups such as students, schoolchildren and similar. The facility will feature a lecture hall with a capacity of 50 people, accommodating up to 100 individuals throughout the premises. The farm will provide overnight stays, facilitated by shared rooms with a 16-person capacity and four two-person rooms, summing up to a total of up to 24 overnight guests. A

key highlight of the farm is its restaurant, offering a menu comprising of homemade and locally grown food. The farm's emphasis will be on goat breeding, supplemented by the produce of other local farmers. A small farm store will be established on-site to support this initiative, showcasing various local products. Notably, no other farm in our immediate vicinity is engaged in a similar business model. The construction of the Tourist Educational Farm requires an initial investment of approximately €1,300,000. The funds are provided by the Slovene Ministry of Agriculture, Forestry, and Food (40%) and the Slovene Government Department for Slovenians Abroad and Around the World (60%). After the initial building phase, both ministries will contribute to the ongoing operational costs until the business becomes profitable and sustainable. The farm will be equipped with cold storage and ripening rooms designed for the storage of perishable goods. Outdated facilities such as the stable, machine shop, and hayloft from the old farm will be replaced with more efficient versions. Plans include the acquisition of new machinery and work equipment for harvesting fodder, fruits, and vegetables. Visitors will have the opportunity to explore the premises based on their interests, gaining insights into various aspects of farm operations, including gardening, stable work, field activities, and greenhouse management. As part of this thesis, I have calculated the target annual revenue of €326,100, with associated costs amounting to €230,926, resulting in a positive annual difference of €25,174 in profits. In the context of local farming, where every investment is perceived as a major risk, receiving significant support, both personally from my family and institutionally from The Republic of Slovenia, boosts our confidence in the success of the farm.

16. ŠTUBLJAR MARIO

PREUREDITEV HLEVA ZA REJO KONJ

Mentorica: Barbara Turk

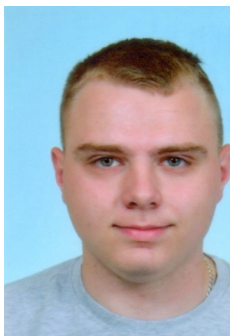
Z napredkom tehnologije in odkrivanjem novih metod se posledično tudi avtomatizacija procesa v kmetijstvu nenehno spreminja. Ravno zato diplomska naloga zajema dograditev in izpopolnitev hleva za rejo konj iz obstoječega hleva za rejo drobnice. Preurejanje prostora je eno izmed temeljnih in ključnih, ki omogoči nadaljnji napredek in razvijanje kmetije. V prvi vrsti namreč omogoča povečanje staleža živali, kar vpliva tudi na povečanje zaslužka in prispevek k zagotavljanju boljšega življenjskega prostora konja. Ravno zato smo v diplomski nalogi opisali primer domače kmetije in postopek preurejanja hleva. Da bi lažje razumeli in načrtovali preurejanje, smo spoznali tri avtohtone pasme konj in eno tradicionalno, ki so predmet proučevanja. Predhodni načini so v določenih točkah zastareli, a pa odlična primarna izhodiščna točka za izboljšavo. Zastarele načine smo nadgradili tudi z novimi metodami kidanja in krmljenja, da bi dosegli novo večjo uporabnost ter hkrati izboljšali

življenje živali. Vse to smo v drugem delu diplomske naloge predstavili s slikovnim gradivom in 3D skicami.

RECONSTRUCTION OF THE STABLE FOR BREEDING HORSES

As technology advances and new methods are discovered, the automation of agricultural processes is constantly changing. As a result, my diploma thesis involves the extension and improvement of a horse-breeding barn from an existing barn for breeding small ruminants. The conversion of the space is one of the fundamental and key elements that will enable the farm to continue to progress and develop. It is primarily an opportunity to increase the stock of animals, which also has an impact on increasing earnings and contributing to the provision of a better living space for the animals. That is why in the thesis we have described an example of a home farm and the process of converting a barn. In order to better understand and plan the conversion, we have learnt about the three indigenous horse breeds and one traditional breed that are the subject of the study. Previous methods are outdated in some points, but they are an excellent primary starting point for improvement. The outdated methods have therefore also been upgraded with new methods of shovelling and feeding to achieve higher utility while improving the life of the animals. All of this is illustrated with pictures.

17. BALAŽIC JERNEJ

**DELOVNO MESTO, KI SEM SI GA USTVARIL
SAM, USTANOVITEV LASTNEGA S.P.:
TRANSPORT LESA JERNEJ BALAŽIC, S.P.**

Mentorica: dr. Mojca Kogovšek

Ustanovitev lastnega podjetja zahteva premišljeno načrtovanje in dober poslovni načrt za uspešno poslovanje. Ker imam tudi sam željo stopiti na samostojno pot, sem se v svoji diplomski nalogi osredotočil na začetke ustanovitve lastnega podjetja kot prevoznik lesa. Proučil sem izzive, s katerimi se srečujejo prevozniki lesa, ter kakšno je pravilno nalaganje in privezovanje tovora. Preveril sem, kakšna izobraževanja in dovoljenja je treba pridobiti za opravljanje prevozov. Izdelal sem načrt nakupa tovornega in priklopnega vozila, financiranega z dolgoročnim bančnim posojilom. Predvidel sem stroške in prihodke za prvo leto poslovanja. Izračuni pokažejo, da prvo leto poslovanja, ki je obremenjujoče v primerjavi z nadaljnjimi leti poslovanja, zaključim pozitivno. Načrtovani obseg poslovanja omogoča realizacijo solidnega dohodka glede na obveznost plačil. Neto denarni tok potrjuje pozitivno finančno poslovanje novonastalega podjetja.

THE JOB I CREATED MYSELF - ESTABLISHING ONE'S OWN S. P. - WOOD TRANSPORTATION - JERNEJ BLAŽIČ, S.P. (sole proprietorship)

Starting your own business requires careful planning and a good business plan for successful operations. As I also have a desire to embark on an independent path, I focused my thesis on the beginnings of establishing my own company as a timber transporter. I studied the challenges faced by timber transporters, as well as the proper loading and securing of cargo. I checked what educations and permits are required to provide transportation services. I created a plan to buy a truck and a trailer, financed with a long-term bank loan. I projected the expenses and income for the first year of operations. The calculations show that the first year of business, which is burdensome compared to subsequent years, ends positively. The planned scope of operations enables the realization of a solid income relative to the payment obligations. The net cash flow confirms the positive financial performance of the newly established company.

18. BRANC ANA

POSLOVNI NAČRT TRAJNOSTNO USMERJENEGA BUTIČNEGA HOTELA LIZA

Mentorica: dr. Mojca Kogovšek

V diplomski nalogi sem si zastavila cilj, da preverim smotrnost postavitve novega turističnega produkta na območju Notranjskega regijskega parka. Poslovni načrt je osnovan na obstoječem hotelu, ki pa je nujno potreben obnove in rekonstrukcije ter tudi posodobitve same turistične ponudbe. S tem bomo rešili problem razpršenosti in nepovezanosti turistične ponudbe na obravnavanem območju. Statistični podatki kažejo, da je povprečna doba bivanja v obravnavanem območju pod slovenskim povprečjem in da že nekaj let bolj stagnira, kot pa narašča. V prvem delu diplomske naloge sem definirala trenutno ponudbo na območju Notranjskega regijskega parka ter osnove za trajnostno naravnano turistično ponudbo. V drugem delu sem predlagala nov turistični produkt, ki bo ponudbo povezal, izboljšal in prilagodil glede na povpraševanje ter bo trajnostno naravnani. S tem produktom bomo rešili tudi trenutno problematiko nezmožnosti nastanitve večje skupine turistov. Nato sem izdelala poslovni načrt, v katerem sem ugotovila,

kakšna mora biti prodaja na letni ravni, da bo lahko hotel posloval pozitivno že v prvem letu poslovanja.

BUSINESS PLAN OF A SUSTAINABLY ORIENTED BOUTIQUE HOTEL LIZA

In my diploma thesis, I set myself the goal of verifying the expediency of setting up a new tourist product in the area of the Notranjski Regional Park. The business plan is based on an existing hotel, which is in urgent need of renovation and reconstruction as well as updating the tourist offer itself. With this, we will solve the problem of the dispersion and disconnection of the tourist offer in the area under consideration. Statistical data show that the average length of stay in the area in question is below the Slovenian average and that it has been stagnating rather than increasing for several years. In the first part of the thesis, I defined the current offer in the area of the Notranjski Regional Park, as well as the basis for a confidential tourist offer. In the second part, I proposed a new tourist product that will connect and improve the offer and adjust it according to demand and will be sustainable. With this product, we will also solve the current problem of the inability to accommodate a large group of tourists. Then I created a business plan, where I found out what sales should be on an annual basis, therefore, the hotel can do business positively already in the first year of operation.

19. ILC MATEJ

PREHRANA KRAV NA FARMI MLAKA

Mentorica: Urška Trobec

Namen diplomske naloge je analizirati krmni obrok in izračunati ekonomičnost prireje mleka. V njej sem zbral vse podatke, potrebne za analizo krmnega obroka, za leti 2011 in 2012: mlečnost, sestava mleka in prehrana krav na farmi. Podatke o količini pojedene krme sem dobil iz rednih mesečnih knjiženj porabljene krme, ki so jo vsakodnevno tehtali s krmilnim vozom pri krmljenju z enolončnico. Na podlagi bilanc in poslovnih poročil za leti 2011 in 2012 sem na osnovi stroškov in prihodkov podjetja izračunal lastno ceno skupne proizvodnje mleka, finančni rezultat in koeficient ekonomičnosti proizvodnje. Ker so se v letu 2012 na farmi Mlaka odločili za krmljenje koruze, obdelane s kavstično sodo, sem s pomočjo pridobljenih podatkov obravnavane farme analiziral povprečna letna obroka za leti 2011 in 2012, mlečnost, plodnost, dolgoživost in zdravje krav molznic. V diplomski nalogi sem prišel do ugotovitev, da so krave zaužile več suhe snovi od sposobnosti zaužitja in da se je povečala poraba krmil, kar posledično pomeni večjo porabo krmil in

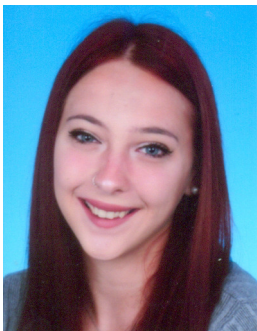
višje stroške na liter proizvedenega mleka. Kljub dvigu proizvodnje se je zmanjšal dobiček iz poslovanja in posledično koeficient ekonomičnosti, kar je posledica povečanja stroškov blaga, materiala in storitev. S spremenjenim krmljenjem se povečuje tudi odvisnost podjetja od zunanjega trga surovin, ki je podvržen velikim cenovnim nihanjem. Glede na stanje žit v Sloveniji je samooskrba zelo pomembna in njena pomembnost se bo še povečevala.

COW NUTRITION ON THE MLAKA FARM

The purpose of the diploma thesis is to analyze the feed ration and calculate the economic-effectiveness of milk production. In the diploma thesis, I collected all the data necessary for the analysis of the feed ration. The analysis was carried out on the basis of the collected annual data on milk yield, milk composition and diet of cows on the farm. I obtained the data on the amount of feed consumed by cows from regular monthly entries of consumed feed, which was weighed daily with the feed cart when feeding with total mixed ration. On the basis of the balance sheets and business reports for the years 2011 and 2012, I calculated for the whole company, on the basis of costs and revenues, one's own price of the total milk production, the financial result and the coefficient of economic efficiency of production. Since the Mlaka farm decided to feed maize treated with caustic soda in 2012, I analyzed the average annual ration for 2011 and 2012, milk yield, fertility, longevity and health of dairy cows by using the data obtained from the farm. In the diploma thesis, I came to the conclusion that cows consumed the amount of dry matter which exceeded their consumption ability, which led to increased fodder consumption,

which consequently means higher fodder consumption per litre of milk produced and higher costs per litre of milk. Despite the increase in production, the operating profit and, consequently, the coefficient of economic efficiency decreased, which is due to the increase in the cost of goods, materials and services. The change in feeding also increases the dependence of the company on the external market of raw materials, which are subject to large price fluctuations. Given the situation of cereals in Slovenia, self-sufficiency is very important and its importance will continue to increase.

20. BORIČ LOTI

POZITIVNI VPLIVI INVAZIVNIH VRST RASTLIN

Mentorica: Sabina Nemanič

Invazivne vrste sobivajo z nami že vrsto let. Nekatere imajo veliko negativnih učinkov, nekatere pa so tudi koristne. V diplomski nalogi so izpostavljene predvsem uporabne vrednosti invazivnih vrst. Podrobneje so predstavljene navadna robinija (*Robinia pseudoacacia*) kot medovita rastlina in razne invazivne vrste, ki se uporabljajo kot okrasni elementi. V zadnjem delu diplomske naloge pa so opisane invazivne rastlinske vrste, ki jih lahko uporabimo kot zdravilne rastline. V praktičnem delu so predstavljeni intervjuji, ki smo jih opravili s čebelarjem na temo čebelarstva in invazivnih medovitih rastlin ter z dvema predstavnikoma zeliščarskih kmetij, pri čemer smo raziskovali uporabo invazivnih vrst pri njihovem delu. Zadnji del vključuje anketo o poznavanju invazivnih vrst, ki smo jo poslali večjemu številu ljudi. Prišli smo do spoznanja, da ljudje invazivne vrste namerno širijo v okrasne namene ter da so invazivne vrste uporabne v zdravilne namene (v obliki čajev, mazil) in v prehrani. Prav tako smo ugotovili, da so ljudem najbolj poznane

invazivne vrste, kot so robinija (*Robinia pseudacacia*), orjaška zlata rozga (*Solidago gigantea*) in ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia*).

POSITIVE IMPACT OF INVASIVE PLANT SPECIES

Invasive species have coexisted with humans for many years, presenting both negative impacts as well as potential benefits. This diploma thesis primarily focuses on the useful values of invasive species. The common black locust (*Robinia pseudoacacia*) is examined in detail as a honey plant. The last part of the diploma thesis describes invasive plant species that can be used as medicinal plants. The practical part of the thesis includes interviews with a beekeeper, discussing beekeeping practices and invasive honey plants, as well as conversations with two herb farm representatives to investigate the use of invasive species in their work. Additionally, a survey, which I created and sent to a large number of people, was conducted to assess public knowledge of invasive species. The research reveals that people intentionally spread invasive species for ornamental purposes and that invasive species are useful for medicinal purposes in the form of teas and ointments, as well as for culinary purposes. The study also concludes that the most recognizable invasive species among the general public are the black locust (*Robinia pseudacacia*), giant goldenrod (*Solidago gigantea*), and ragweed (*Ambrosia artemisiifolia*).

21. ROJC ALEKS

POMEN POVEZOVALNEGA VODOVODA ILIRSKA BISTRICA–RODIK ZA OSKRBO OBALNO-KRAŠKE REGIJE IN VPLIVI NA OKOLJE

Mentor: dr. Jože Podgoršek

Prizadevanje za zagotovitev kakovostne in stabilne oskrbe s pitno vodo na območju Obalno-Kraške regije je aktualno že od 80-ih let prejšnjega stoletja. Z razvojem regije in rastjo prebivalstva se večajo potrebe po pitni vodi. Problematika zagotavljanja zadostnih količin vode je posebej izpostavljena na Obalnem območju v času sušnih obdobjih, kar je običajno povezano še s turistično sezono. V diplomski nalogi sem predstavil obstoječo organizacijo oskrbe s pitno vodo, gibanje prebivalstva in poslovnih subjektov v regiji ter prvotno obravnavane rešitve za zagotovitev dodatnih vodnih virov in koncept nadaljnjega reševanja problematike, sprejet v letu 2023. Izgradnja povezovalnega vodovoda Ilirska Bistrica–Rodik je projekt, ki bo izboljšal vodooskrbo na območju Brkinov. Z navezavo na kraški vodovod se uresničuje tudi namera po povezovanju vodovodnih sistemov v regiji in omogoča dodatni vodni vir za Obalo. V diplomski

nalogi sem obravnaval pomen novega povezovalnega vodovoda pri oskrbi s pitno vodo in vpliv na okolje.

THE IMPORTANCE OF THE ILIRSKA BISTRICA–RODIK CONNECTING WATER PIPE FOR THE SUPPLY OF THE COASTAL-KARST REGION AND ENVIRONMENTAL IMPACTS

Efforts to ensure a high-quality and stable drinking water supply in the Coastal-Karst region have been ongoing since the 1980s. With the development of the region and population growth, the demand for drinking water has increased. The issue of providing sufficient water quantities is particularly pronounced in the Coastal area during drought periods, which usually coincide with the tourist season. In this thesis, I presented the existing organization of drinking water supply, population movement, and business activities in the region, as well as the initially considered solutions for providing additional water sources and the concept for continued resolution of the issue adopted in 2023. The construction of the Ilirska Bistrica–Rodik connecting water pipeline is a project that will improve water supply in the Brkini area. By connecting to the Karst water supply system, it also fulfills the intention of linking water supply systems in the region and provides an additional water source for the Coast. The thesis discusses the importance of the new connecting pipeline for drinking water supply and its impact on the environment.

22. KASTELIC NIKA

MIKROZELENJAVA – UPORABA RAZLIČNIH RASTNIH MEDIJEV IN VPLIV LE-TEH NA RAST MIKROZELENJAVE

Mentor: dr. Jože Podgoršek

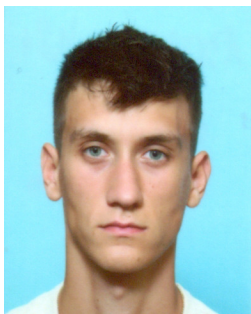
Somentor: Boštjan Šebenik, Mikrozelenje Šebenik, d.o.o.

V naši diplomski nalogi smo predstavili mikrozelenjavo kot rešitev vprašanja čezmernega poseljevanja zemljišč, ki so bila nekoč namenjena pridelavi hrane. Osredotočili smo se predvsem na splošno uporabo ter pozitivni učinek mikrozelenjave na zdravje človeka. V empiričnem delu smo raziskali, kateri rastni mediji so najučinkovitejši pri rasti različnih vrst mikrozelenjave. Uporabili smo naslednje rastne medije: zemlja, kokosova šota, žaganje, kamena volna ter papirnate brisače, nanje pa smo posadili šest različnih vrst semen mikrozelenjave, to so: rdeče zelje, gorčica, brokoli, redkvice, vrtna kreša in grah. Ugotovili smo, da je bila zemlja najprimernejši rastni medij pri grahu, vrtni kreši, brokoliju ter gorčici. Sledil je rastni medij kokosova šota, ki je najbolj pozitivno vplival na rast rdečega zelja in redkvic. Kot najmanj uspešen rastni medij pa se je izkazalo žaganje. Na njem je najslabše uspelo pet vrst mikrozelenjave (grah, rdeče zelje, redkvice, brokoli in gorčica).

MICROGREENS - THE USE OF DIFFERENT GROWING MEDIA AND THEIR INFLUENCE ON THE GROWTH OF MICRO GREENS

In our thesis, we presented microgreening as a solution to the problem of overpopulation of land that was once used for food production. We focused mainly on the general use and the positive impact of microgreening on human health. In the empirical part, we investigated which growth media are most effective for the growth of different types of microgreens. We used the following growing media: soil, coconut peat, wood sawing, rock wool and paper towels, and planted six different types of microgreens seeds: red cabbage, mustard, broccoli, radish, garden cress and peas. We found that soil was the most suitable growing medium for peas, garden cress, broccoli and mustard. This was followed by coconut peat, which had the most positive effect on the growth of red cabbage and radish. However, wood saving proved to be the least successful growth medium. Five microgreens (peas, red cabbage, radishes, broccoli and mustard) performed the worst on it.

23. HUDOKLIN NEJC

VPLIV LOVSTVA NA POPULACIJO DIVJADI V EKOSISTEMIH V LD NOVO MESTO

Mentor: Anton Goršin

Diplomska naloga raziskuje vpliv lovstva na populacijo divjadi v različnih ekosistemih, kar je pomembna tema na področju varstva naravnega okolja. Glavni cilj naloge je analizirati vpliv lova na številčnost in strukturo populacije divjadi ter ekosistemsko ravnovesje in biotsko raznovrstnost. V nalogi so preučeni podatki o dinamiki populacije različnih vrst divjadi, in sicer srnjadi, jelenjadi, divjih prašičev, lisic in kun na območju lovskega upravljanja Novo mesto. Raziskava vključuje vpliv lova na spolno razmerje, starostno strukturo in zdravstveno stanje živali. Osredotoča se na škodo, ki jo povzroča divjad, zlasti v kmetijstvu, in možne rešitve, kot je uporaba električnih ograj in drugih preventivnih ukrepov. Ključne ugotovitve v nalogi kažejo, da lovstvo pomembno vpliva na strukturo populacije divjadi in pogosto ohranja ravnovesje s pomočjo uravnavanja števila predvsem z usmerjenim odlovom. Raziskava tudi poudarja ekonomske koristi trajnostnega lova, kot je prodaja mesa in trofej, ter potencial za lovni turizem. Na koncu so v nalogi

predstavljena priporočila za izboljšanje upravljanja divjadi s poudarkom na trajnostnih praksah, ohranjanju biotske raznovrstnosti ter zagotavljanju zdravja in stabilnosti ekosistemov.

IMPACT OF HUNTING ON WILDLIFE POPULATION IN ECOSYSTEMS IN THE HUNTING COMPANY NOVO MESTO

The thesis explores the impact of hunting on wildlife populations in various ecosystems, which is an important topic in natural environmental conservation. The main objective of the thesis is to analyse how hunting affects the abundance and structure of wildlife populations, as well as its influence on ecosystem balance and biodiversity. The thesis examines data on the population dynamics of various species, such as roe deer, red deer, wild boar, foxes, and martens, in the Novo Mesto hunting management area. The research includes the effect of hunting on sex ratios, age structures, and the health condition of animals. It focuses on the damage caused by wildlife, particularly in agriculture, and preventive measures such as the use of electric fences. The key findings of the thesis show that hunting significantly impacts the structure of wildlife populations, often maintaining balance through the regulation of numbers, primarily via targeted removals. The research also highlights the economic benefits of sustainable hunting, such as the sale of meat and trophies, as well as the potential for hunting tourism. Finally, the thesis presents recommendations for improving wildlife management, with a focus on sustainable practices, preserving biodiversity, and ensuring the health and stability of ecosystems.

24. SLIVŠEK NATALIJA

SADNO USNJE IZ EKOLOŠKIH JABOLK Z DODATKI

Mentorica: Ana Marjanović

Somentorica: Anja Hrstar

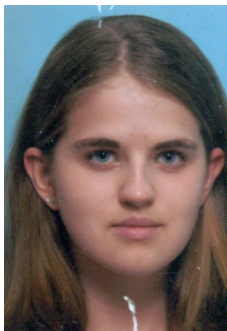
V diplomski nalogi je predstavljena izdelava sadnega usnja iz ekoloških jabolk z dodatki kot zanimiv tržni izdelek. Z novim izdelkom bi popestrili ponudbo suhega sadja v šolskih trgovinah zavoda Grm Novo mesto. Sadno usnje je ljudem znano že nekaj let, vendar narejeno iz različnih vrst sadja. V Sloveniji imamo že nekaj proizvajalcev sadnega usnja, vendar nihče ga ne proizvaja z dodatki, kot so lupinasto sadje, zdravilne rastline ali začimbe. Na podlagi tega je nastala tudi ideja za diplomsko nalogo. Človeštvo pozna jabolka že zelo dolgo. Sprva so se plodovi nabirali s samoniklih dreves, kmalu pa so ljudje začeli najboljše presajati v bližino svojih naselbin. Prehranska vrednost sadja ima velik pomen, saj 1 kg jabolk vsebuje 2100 kJ, kar je nizka kalorična vrednost. Iz jabolk lahko pripravimo veliko izdelkov, od soka, kisa, žganja, krhljev do sadnega usnja. Najbolj enostaven način konzerviranja sadja je sušenje. Sadno usnje se lahko naredi samo iz ekoloških jabolk ali kot usnje iz ekoloških jabolk z dodatki. Za

dodatke so uporabljeni mleti orehi, mleti lešniki, meta, bezeg ali čili. Dobljeni okusi so zanimivi različnim starostnim skupinam. Sadno usnje iz ekoloških jabolk z dodatki je zdrav priboljšek, brez dodanega sladila in brez konzervansov ter zanimiv tržni izdelek, zato bi bilo njegovo uvrščanje v ponudbo šolskih izdelkov smiselno.

FRUIT LEATHER FROM ORGANIC APPLES WITH ADDITIVES

This paper presents the production of fruit leather from organic apples with additions as an interesting marketing product. This new product would enrich the offer of dried fruits in school stores of the Grm Institute in Novo Mesto. People have been familiar with fruit leather made from different types of fruit for a few years. In Slovenia, there are some fruit leather producers, but no one produces it with additions such as nuts, medicinal plants or spices. This sparked the idea for this paper. The humankind has known apples for a very long time. They first picked apples from self-grown trees, but soon started to plant the best ones close to their settlements. The dietary value of fruit is significant, as 1kg of apples contains 2,100 kJ, which makes them low-calorie food. Apples can be used to make several products, from juice, vinegar and schnapps to slices or fruit leather. The simplest way to preserve fruit is by drying. Fruit leather can only be made from organic apples or as leather made from organic apples with additions. Examples of used additions are ground walnuts, ground hazelnuts, mint, elderberry or chilly. The flavours acquired are interesting to different age groups. Fruit leather from organic apples with additions is a healthy snack with no added sweeteners or preservatives and an interesting marketing product, so it would make sense to add it to the offer of school products.

25. KOS PETRA

ŽENSKÉ KOT MLADE PREVZEMNICE KMETIJ NA DOLENJSKEM

Mentorica: Milena Bartelj

Diplomska naloga obravnava položaj žensk na kmetijah v dolenski regiji. Predstavljeni so položaj žensk skozi zgodovino, njihove volilne pravice, mladi prevzemniki, izobrazba, socialno-ekonomski položaj, starševske pravice in vpletenost žensk v lokalno okolje. Raziskovalni del vključuje štiri sklope, ki so razdeljeni na intervjuje in anketo. Intervjuji so bili opravljeni s predsednico Društva kmetič Šentjernej, predsednico Zveze kmetič Slovenije in mlado prevzemnico kmetije. Anketa je bila predhodno pripravljena in je sestavljena iz 22 vprašanj. V njej je sodelovalo petintrideset oseb, ki prihajajo iz kmečkega okolja in so del kmetij kot lastniki oziroma člani. Anketa je pokazala, da vse ženske na kmetijah še vedno nimajo urejenega zdravstvenega zavarovanja (47,3 %), prav tako jih več kot 62,8 % vprašanih misli, da je še vedno prisoten stereotip delitev vlog na moške in ženske in 80 % vprašanih je odgovorilo, da bi za naslednika kmetije raje izbrali sina kot hčerko.

WOMEN AS YOUNG OWNERS OF FARMS IN DOLENJSKA

The analysis of this paper discusses the position of women on farms in the Dolenjska region. The paper presents the position of women throughout history, their voting rights, young farm transferees as well as the education, social and economic status, parental rights and integration of women in the local environment. The empirical part consists of four sections, divided into interviews and a survey. The interviews were conducted with the president of rural women, the president of rural women's association and a young farm female transferee. The survey was prepared in advance and consisted of 22 questions. 35 people from a rural background and owners or members of a farm participated in it. The survey showed that women on farms are still not covered by health insurance (7.3%); in addition, more than 62.8% of respondents believe that the stereotypical division of roles between men and women still prevails and 80% of respondents said that they would rather choose their son than daughter as their farm transferee.

26. ŠILC JANEZ

DEDIŠČINA ČEBELARSTVA IN MEDENI SPREHOD PO SODRAŽICI

Mentor: mag. Marko Hrastelj

Zgodovinska kronologija čebelarstva na Slovenskem prikazuje najpomembnejše slovenske može in njihove umne doprinose čebelarstvu vse do današnjih dni. Odkriva prve zapisane besede čebelarstva v Ribniški dolini, opisuje vzpone in padce delovanja Društva ljubiteljev čebel Apis Ribnica, ki bo leta 2025 obeležilo 120-letnico obstoja. S približevanjem čebeljega življenja, izdelkov, arhitekture in možnosti obiskovanja čebelarjev bomo znanjem prenesli glas o pomembnosti te kmetijske panoge. Po čebelarstvu znana Ribniška dolina s svojim unikatnim sodraškim čebelarskim sprehodom ozavešča osnovnošolce in ostale. Dokazana je prisotnost visoke stopnje znanja čebelarstva. S postavitvijo medenega sprehoda po Sodražici to stopnjo še povečamo in tako dodatno prispevamo k ozaveščanju prebivalstva o čebelarstvu. Prav tako to manjkajočo ponudbo v Sodražici vključimo kot turistično ponudbo za njeno prepoznavnost.

BEEKEEPING HERITAGE AND HONEYWALK AROUND

The historical chronology of beekeeping in Slovenia highlights the most important Slovenian figures and their important work to beekeeping up to the present day. It reveals the first recorded mentions of beekeeping in the Ribnica Municipality area, describing the ups and downs of the beekeeping association, which will celebrate its 120th anniversary in 2025. By bringing the life of bees, their products, architecture, and opportunities to visit beekeepers closer to people, we will convey to future generations the importance of this agricultural sector. Known for its beekeeping, Ribnica Municipality educates primary school pupils and others through unique beekeeping trail, located in nearby Sodražica. The presence of a high level of beekeeping knowledge has been demonstrated. By establishing the honey trail in Sodražica, we further elevate this expertise and increase public awareness about beekeeping. We will add the planned honey educational trail to the tourism offerings of the Municipality of Sodražica to increase its recognition.

27. KAVŠČEK MANCA

NARAVOVARSTVENIK - PROMOTOR NARAVE

Mentorica: Barbara Turk

Slovenija je znana po svoji bogati naravni dediščini in raznolikih zavarovanih območjih, ki so ključnega pomena za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Naravovarstvo v Sloveniji ni le stranska skrb naravovarstvenikov, ampak glavni steber trajnostnega razvoja. V diplomski nalogi smo preučili in analizirali vlogo naravovarstvenikov ter možnosti za zaposlitev v tem sektorju. Zbrali in analizirali smo podatke o zavarovanih območjih v Sloveniji, kot so Triglavski narodni park, Kozjanski regijski park, Regijski park Škocjanske jame, Notranjski regijski park, Krajinski park Kolpa, Krajinski park Ljubljansko barje in Krajinski park Sečoveljske soline. Predstavili smo značilnosti teh območij in opisali naravovarstveno delo, ki se tam odvija. Med zaposlenimi v naravovarstvenem sektorju smo opravili anketo, v kateri so nas zanimale predvsem karijerne možnosti na področju naravovarstva. Rezultati ankete so pokazali, da je večina anketirancev zaposlenih v javnih organizacijah in da je

povpraševanje po naravovarstvenikih srednje do visoko. Glavne kvalifikacije, ki jih iščejo delodajalci, vključujejo ustrezno izobrazbo in interdisciplinarne sposobnosti. Glavne ovire za zaposlovanje so omejitve politik in zakonodaje ter pomanjkanje finančnih sredstev. Kljub tem izzivom večina anketirancev ocenjuje, da bo potreba po naravovarstvenih strokovnjakih v prihodnosti naraščala, predvsem na področju izobraževanja in ozaveščanja ter upravljanja zavarovanih območij.

NAUTURE CONSERVATOR – PROMOTER OF NATURE

Slovenia is known for its rich natural heritage and diverse protected areas, which are crucial for the preservation of biodiversity. Nature conservation in Slovenia is not just a peripheral concern for conservationists but a key pillar of sustainable development. In the diploma thesis, we examined and analysed the role of nature conservationists and the employment possibilities in this sector. We collected and analysed data on protected areas in Slovenia, such as Triglav National Park, Kozjansko Regional Park, Škocjan Caves Regional Park, Notranjska Regional Park, Kolpa Landscape Park, Ljubljana Marshes Nature Park and Sečovelje Salina Nature Park. We presented the characteristics of these areas and described the conservation work carried out there. The survey results showed that the most respondents are employed in public organizations and that the demand for nature conservationists is moderate to high. The main qualifications sought by employers include relevant education and interdisciplinary skills. The main obstacles to employment are policy and legislative limitations and lack of financial resources. Despite these challenges, most respondents

believe that the need for conservation experts will increase in the future, particularly in the areas of education, awareness-raising and the management of protected areas.

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA – ODGOVORI ZA JUTRI

Na kratko o šoli.

Šola ponuja študij kratke bolonjske stopnje v okviru rednega in izrednega študija na treh celostnih strokovnih področjih, v študijskih programih, *Upravljanje podeželja in krajine*, *Gostinstvo in turizem* ter *Naravovarstvo*. Sodelavci Višje strokovne šole se trudimo, da si

študenti tekom študija pridobijo temeljna teoretična znanja s posameznega strokovnega področja, sestavljena iz obveznega in izbirnega dela, in da jih tekom študijskega procesa nadgradijo s praktičnim izobraževanjem pri najboljših delodajalcih, razvojnih partnerjih šole oz. v okviru Medpodjetniškega izobraževalnega centra. Trudimo se, da predavatelji, inštruktorji, laboranti ter izbrani mentorji pri delodajalcih na študente ne prenašamo le strokovnega znanja, pač pa tudi splošna in specialna organizacijska in podjetniška znanja, znanja s področja informacijsko – komunikacijske tehnologije in druga.

Vrednote, ki smo jim zavezani.

Znanje, učenja, ustvarjalnost, poštenost, odgovornost, zaupanje, vztrajnost, doslednost, varnost, pozitivnost, komunikativnost, inovativnost, kompetenčnost, etičnost, ažurnost ter spoštovanje

sočloveka, spoštovanje narave, spoštovanje kmetijske zemlje, spoštovanje hrane, spoštovanje dela, spoštovanje dela naših prednikov in naravne ter kulturne dediščine nasploh, spoštovanje tradicije Kmetijske šole Grm Novo mesto ter upoštevanje temeljnih določil vljudnostnega obnašanja.

Razvojna vizija šole.

Skozi vse svoje aktivnosti dela se trudimo približati zastavljeni viziji - postati zibelka izobraževanja, usposabljanja in razvoja odličnih strokovnjakov praktikov, zaposljivih na področju naših strokovnih usmeritev. S programom določene usposobljenosti in poklicna znanja študentov zaokrožamo v celovite kompetence, ki temeljijo na kakovostnem izobraževanju, vzgoji za spoštovanje sočloveka in narave, usposabljanju za delo in spretnostih ter krepitvi splošnih znanj, skupaj s širšim okoljem in našimi diplomanti pa oblikujemo politiko razvoja že navedenih strokovnih področij in razvijamo nova delovna mesta. V okviru številnih projektov, ki jih razvijamo tudi skupaj študenti, pa se, v skladu s trendi, vse intenzivneje odpiramo v mednarodno okolje in si prizadevamo segmente internacionalizacije vnesti tudi v sam študijski proces.

Verjamemo, da s trajnim prizadevanjem za izboljšave, ob dejstvu, da v študijski proces vnašamo osebni pristop in si prizadevamo za karierni razvoj posameznika, tako hodimo po poti odličnosti. Koliko smo pri tem uspešni pa presodite sami.

Založila in izdala:

Grm Novo mesto – center biotehnike in turizma

Višja strokovna šola

Uredniški odbor:

mag. Mojca Špec Potočar

dr. Mateja Colarič Bajc

Irma Svetec Hudoklin, dipl. ekon.

Oblikovanje:

Irma Svetec Hudoklin, dipl.ekon.

Priprava in tisk:

ART 32

Število izvodov:

100